Nr 62

Näringsutskottets betänkande i anledning av propositionen 1973:139 med förslag till lag om ändring i lagen (1955:183) om bankrörelse m. m. jämte motion.

Ärendet

I propositionen 1973:139 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att antaga inom finansdepartementet upprättade förslag till

1. lag om ändring i lagen (1955:183) om bankrörelse,
2. lag om ändring i lagen (1968:555) om rätt för utlänning och utländskt företag att idka näring här i riket.

I anledning av propositionen har väckts en motion, som redovisas nedan.

Propositionen

Lagförslagen återfinns i propositionen på s. 2 f. De innebär att bestämmelse införs om att tillstånd av Kungl. Maj:t krävs för att utländskt bankföretag skall få inrätta representationskontor i Sverige. För närvarande gäller att sådan bankverksamhet inte faller under begreppet bankrörelse i banklagens mening och att det är tvivelaktigt om verksamheten är att anse som sådant näringsidkande som faller inom tillämpningsområdet för lagen (1968:555) om rätt för utlänning och utländskt företag att idka näring här i riket.

Motionen

I motionen 1973:2021 av herr Hermansson m. fl. (vpk) hemställs att riksdagen skall antaga förslag till lag om ändring i lagen (1955:183) om bankrörelse enligt följande:

Propositionens förslag	*Motionärernas förslag*
1 §	
Bankrörelse må – – – – – – – – – särskilt stadgat.	
Utländskt bankföretag *må efter tillstånd av Konungen från kontor eller annat fast driftställe* här i riket *driva verksamhet i vilken ej ingår inlånings- eller utlåningsrörelse.*	Utländskt bankföretag *får ej* här i riket *bedriva verksamhet.*

Motivering

I motionen hänvisas till att svensk storfinans starkt ökar sin export av kapital och att samtidigt utländska bolag i ökande omfattning köper in sig i svenskt näringsliv eller etablerar sig i Sverige. Det internationella storkapitalet slår tillbaka krav från de lönarbetande och undergräver folkens nationella självbestämmanderätt, säger motionärerna. Propositionens förslag innebär, menar de, att utländska banker i fråga om verksamhet i Sverige får något friare tyglar än andra utländska företag, vilket bl. a. försvårar ett av motionärerna önskat totalt förstatligande av bankväsendet. Med tanke på den centrala och strategiskt viktiga roll som bankkapitalet spelar borde utländska banker i stället helt förbjudas att bedriva verksamhet i Sverige.

Utskottet

Bankrörelse, dvs. verksamhet vari ingår inlåning från allmänheten på räkning som allmänt används av bank, får här i landet drivas bara av svenska rättssubjekt. Hinder mot att utländskt bankföretag öppnar s. k. representationskontor i Sverige för att etablera förbindelser med den svenska marknaden finns däremot inte. Det betecknas i propositionen som tveksamt om verksamhet av detta slag är att anse som sådant näringsidkande som faller inom tillämpningsområdet för lagen (1968: 555) om rätt för utlänning och utländskt företag att idka näring här i riket.

I propositionen föreslås att lagen (1955:183) om bankrörelse skall kompletteras med bestämmelse om att tillstånd av Kungl. Maj:t krävs för att utländsk bank skall få ha representationskontor i Sverige. Förslaget har föranletts av att en amerikansk bank nyligen har inrättat ett sådant kontor för Skandinavien med säte i Stockholm.

I motionen 1973:2021 hävdas att förslaget innebär att det underlättas för utländska banker att starta representationskontor i Sverige. Detta omdöme synes vara grundat på uppfattningen att nyssnämnda 1968 års lag är tillämplig på sådan verksamhet. Enligt propositionen är det, som ovan sagts, tvivelaktigt om detta är fallet. Tvärtemot vad som anförs i motionen innebär alltså det nu föreliggande förslaget en begränsning av utländska bankers möjlighet till aktivitet i Sverige.

Utskottet finner förslaget i propositionen väl avvägt. Enligt detta får Kungl. Maj:t tillfälle att på grundval av angivna kriterier diskretionärt pröva om utländsk bank som så önskar skall få upprätta representationskontor i Sverige. Tillstånd kan förenas med villkor bl. a. om kontrollmöjligheter för bankinspektionen. Liksom chefen för finansdepartementet anser utskottet att det inte bör komma i fråga att – såsom föreslås i motionen – införa förbud för utländska banker att öppna representationskontor här.

Åberopande vad nu anförts hemställer utskottet

att riksdagen

1. med avslag på motionen 1973:2021 antar i propositionen 1973:139 framlagt förslag till lag om ändring i lagen (1955:183) om bankrörelse,
2. antar i propositionen 1973:139 framlagt förslag till lag om ändring i lagen (1968:555) om rätt för utlänning och utländskt företag att idka näring här i riket.

Stockholm den 13 november 1973

På näringsutskottets vägnar
C. G. REGNÉLL

Närvarande: herrar Regnéll (m), Börjesson i Glömminge (c), Bengtsson i Landskrona (s), Andersson i Örebro (fp), Haglund (s), Andersson i Storfors (s), Rask (s), Blomkvist (s), Wååg (s), Hovhammar (m), Svensson i Malmö (vpk), Gustafsson i Säffle (c), Rydén (fp), fru Hambraeus (c) och fru Hansson (s).

Reservation

av herr Svensson i Malmö (vpk), som anser att utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

Under hänvisning till en internationell utveckling "mot en friare etableringsrätt" föreslås i propositionen att utländska banker skall ha rätt att öppna s. k. representationskontor i Sverige. Tillstånd av regeringen skall visserligen erfordras, men de kriterier för tillståndsprövningen som anges i propositionen ger inte anledning anta att bestämmelsen härom får någon väsentligt hämmande inverkan på sådana etableringar som det är fråga om. I praktiken kan sålunda det internationella storkapitalet ytterligare förstärka sin maktställning i Sverige. Vårt lands möjligheter att föra en självständig ekonomisk politik med effektiv planhushållning och ett fast statligt grepp om bankväsendet minskas.

Av vad här sagts följer att propositionens förslag till ändring i lagen (1955:183) om bankrörelse inte kan godtagas. Såsom förordas i motionen 1973:2021 bör utländska banker i stället helt förbjudas att bedriva verksamhet i Sverige.

Åberopande vad här anförts hemställer utskottet

att riksdagen

1. med bifall till motionen 1973:2021 och med avslag på propositionen 1973:139 punkten 1 antar förslag till lag om ändring i lagen (1955:183) om bankrörelse enligt *bilaga,*
2. antar i propositionen 1973:139 framlagt förslag till lag om ändring i lagen (1968:555) om rätt för utlänning och utländskt företag att idka näring här i riket.

Bilaga
(tillhör reservationen)

Förslag till
Lag om ändring i lagen (1955:183) om bankrörelse

Härigenom förordnas, att 1 § lagen (1955:183) om bankrörelse skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*

1 §[1]

Bankrörelse må, förutom av Sveriges riksbank, drivas endast av bankaktiebolag, som därtill erhållit Konungens tillstånd (oktroj).

Med bankrörelse förstås i denna lag sådan verksamhet, i vilken ingår inlåning från allmänheten på räkning som av bank allmänneligen begagnas.

Angående postbanken med postsparbanks- och postgiroörelsen, sparbank, centralkassa för jordbrukskredit och järnkontoret är särskilt stadgat.

Utländskt bankföretag får ej driva verksamhet här i riket.

Denna lag träder i kraft en vecka efter den dag, då lagen enligt däråmeddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

[1] Senaste lydelse 1960:269.

GOTAB 73 5432 S Stockholm 1973